

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 5'— — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Prebivalstvu

okrajnih glavarstev Slov. Gradec, Celje, Maribor in Ra- dovljica ter mest Maribora in Celja.

Zadnje dni so se zgodili neredi, ki kažejo, da nekateri komaj do-
sežene svobode ne razumevajo prav. Zagrešili so pri tem grde zločine proti
domovini in mirno delajočemu prebivalstvu, kakoršnih bi ne pričakovali od
slovenskih ljudi. Sramoto so storili sebi in narodu, pa tudi ogromno škodo.

Ker so se pojavila v več okrajih hudodelstva pobune, umora, rop, požiga
in hudodelstva javnega nasilstva po § 85 kazenskega zakona, zato
so se zjedinele vse stranke v tem, da se mora te pojave brezobzirno zadu-
šiti. — Paša narodna kraljevina, ki nudi svojim sinovom boljše razmere nego
katerakoli sosednja država, ne more mirno gledati, kako ti neodgovorni ele-
menti kvarijo njen ugled in čast, njeno in narodno premoženje in kako sprav-
ljajo ob dobro ime socialno stremljenje vlade.

Zato je deželna vlada v seji dne 11. maja 1919. enoglasno sklenila,
da proglasi v zgoraj navedenih glavarstvih in mestih

preki sod

tekem torka, dne 13. majnika 1919.

Pozivljamo vse ljudi, ki ljubijo svoj narod, ki uvidijo, da brez reda
in delavnosti, brez žrtev ni napredka in ki razumejo, da je trajne socialne
uspehe možno doseči samo s solidnim, organiziranim delom, da tudi sami
pomagajo, da bode v Sloveniji zavladal popoln red, da s skupnimi močmi
vseh dobro mislečih zatremo brezobzirno vsak zločinski pojav, da pokličemo
krivce pred strogo sodbo in da privedemo na pot dolžnosti vse one, ki za-
slepljeni vidijo junaštvo v tem, da svoji mladi domovini v hrbet streljajo.

Vsa kaznjiva dejanja, ki so se izvršila pred razglasitvijo prekega
soda se bodo kaznovala od rednih sodišč.

Vsi zločini pobune, umora, rop, požiga in v § 85 kazenskega zakona
omenjenega javnega nasilstva pa, ki se bodo eventualno po proglasitvi pre-
kega soda zgodili, zapadejo nagli sodbi po določilih prekega soda.

Deželna vlada za Slovenijo zaupa v zdravo pamet Slovencev, v
njih zmisel za disciplino in pričakuje, da trezni elementi prebivalstva sami
sodelujejo in pomagajo, da nastopi še pred proglasitvijo prekega soda po-
polni red in mir v naši deželi.

Kdor pa bo kljub temu svarilu in pozivu k redu, katerega izmed
zgoraj navedenih zločinov zakrivil, naj vse posledice izključno sam
sebi pripiše.

V Ljubljani, dne 11. maja 1919.

Dr. Janko Brejc, predsednik.

Pred odločitvijo.

Maribor, dne 18. maja 1919.

Jutri pridejo v Versailles delegati Nemške
Avstrije in Mažarske, katerim bo predsestvo
mirovne konference izročilo mirovne pogoje.
Kakor smo videli pri izročitvi mirovnih po-
gojev Nemčiji, aliranci ne govore mnogo in
se tudi ne bodo preveč pogajali. Z eno be-
sedo: mir se diktira. Vsled tega smo tudi
prepričani, da naši sosedje ne smejo biti
preveliki optimisti in ne smejo upati, da jih
bo Clemenceau s prijaznejšimi besedami
pozdravil ter jim predložil ugodnejše mirovne

pogoje nego je to storil napram Nemčiji.
Razlika med Nemčijo in Nemško Avstrijo
je le ta, da Nemčija še nekaj ima, kar bo
izgubila, dočim je Nemška Avstrija že vse
izgubila in stoji danes kakor hazarder, ki je
zaigral celo svoj klobuk. Nemška Avstrija
more forej le pridobiti. In vsak dobrohoten
nasmeh Clemenceaujev bo že dobro učin-
koval na razne Kamnikerje in Wutteje.

Interesirani smo pa tudi mi Jugoslovani
pri teh odločitvah, vsaj gre za določitev
nemških in mažarskih mej napram našemu
kraljestvu. In sprecielno mi Slovenci na se-
verni meji vemo, da gre za naš obstoj. Vemo,

da se v Parizu Slovenci ne solnčimo preveč
v milosti alirancev. To dokazuje položaj na
Koroškem in pa na Primorskem. Čeprav
smo ravno mi Slovenci precej pripomogli
da se je zrušila fronta ob Piavi in s tem
tudi stara Avstrija, vendar nismo našli onega
vpoštevanja, ki smo ga po vsej pravici za-
služili. In če tu ali tam ne bomo onega do-
segli, kar nam gre po vsej pravici, tedaj
vsled tega ne smemo obupavati, marveč mo-
ramo z mirnim očesom gledati v bodočnost
in pa z zavestjo, da si bomo ono, kar bomo
morda izgubili, v doglednem času zopet pri-
borili, toda le tedaj, če si bomo ustvarili
državo, ki bo po svoji gospodarski moči in
politični zrelosti služila drugim kot vzgled.

Mi na severni spodnještajerski meji pa
pričakujemo mirno razsodbo, ki jo bo
tekem par ur prebral Clemenceau delegatom
Nemške Avstrije. Mi vemo, da stojimo na
svojih tleh, do katerih nima nihče pravice.
To dejstvo je znano tudi sodnikom v Ver-
saillesu in v tem zmislu je tudi že odločeno.
Z radostnim hrepenenjem pričakujemo tre-
notka, ko nam bo brzojav potrdil, oficijelno,
da ostane ta gruda naših pradedov tudi
vnaprej naša last, da se na njej ne bo šo-
piril tujec, marveč legitimni dedič.

In ko pride ta veseli trenotek, ohranimo
mirno kri. Naše veselje naj se ne izpremeni
v sovraštvo in maščevanje. Dan plačila še
pride, toda postavnim potom.

V gozdu.

(Konec.)

„Kaj ste bili Vi tudi vojak?“

„Bil, bil! Pa še prav postaven vojščak
sem bil!“

„Zakaj pa zdaj niste več? Ali ste bili
ranjeni in odpuščeni?“

„Ah, kaj še! Za neumnega so me spoznali
in me spodili domov.“

„Toraj ste slaboumen?“

„Zdaj ne več! Samo takrat sem bil. Veste
meni ni šlo v glavo, zakaj bi se moral jaz po-
živiniti in skakati tako kot bi mi drugi godili.
Vedno smo bili psi in svinje in nikdar nisem
slišal besede človek. In zdaj še, da bi moril
druge ljudi?!“

Ni mi šlo to v glavo in nekega lepega dne,
ko smo stali v lepih vrstah ter nas je starikav
major prav po domače ošteval, mi je nekaj
zašumelo v glavi in skočil sem iz vrste ter po-
grabil v bližnjem plotu en prav prijeten koli-
ček ter začel kričaje udrihati po prestrašenem
majorju. Parkrat sem ga prav dobro oplazil in
rad bi mu jih še dodal, toda od vseh strani so
planili name, mi vzeli blagodejen količek ter
me zvezali kot najhujšega norca. Jaz sem kričal
in vpijal, da je šlo skozi ušesa, tovariši pa so se
smejali in me hvalili.

Drugi dan pa sem že dobil obvestilo, da
sem rojen norec in da moram iti takoj domov
kravce past, ker za drugega nisem sposoben.“

Deželna vlada za Slovenijo.

Št. 3913 preds.

Razglas.

Ker se v nekaterih okrajih, ki so v območju deželne vlade za Slovenijo, zlasti onih, ki meje ob Koroško, nevarno širijo hudodelstva punta, ropa in javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem tuje lastnine, proglašam dogovorno s gospodom poverjenikom za pravosodje, za območje okrajnih glavarstev v Celju (politične ekspoziture v Mozirju), v Mariboru, v Slovenjem Gradcu in v Radovljici ter avtonomnih mest Celje in Maribor

preki sod

za hudodelstva punta, umora, ropa, zažiga in javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem tuje lastnine.

To razglašam s poveljem, da naj se vsakdo vzdržuje vsega puntarskega stikanja v trope, umora, ropa in zažiga ter javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem tuje lastnine, vsega ščuvanja k temu in vsake dotične udeležbe ter pokori od oblasti izdanim ukazom, da se zaduše ta hudodelstva, ker bi se sicer vsak, kdor po njih oklicu zakrivi to hudodelstvo, po prekem sodu sodil in kaznoval

s smrtjo.

V LJUBLJANI, dne 13. maja 1919.

Golja

poverjenik za notranje zadeve.

Političen pregled.

Naše severne meje na mirovnem povelju. LDU. Lyon, 10. maja. (Brezžično.) Svet petorice se je v soboto dopoldne pečal z vprašanjem mej Nemške Avstrije. Razprava je dovela do splošnega sporazuma glede italijansko-nemško-avstrijske meje na Koroškem. Razprava se je popoldne nadaljevala.

LDU Pariz, dne 11. maja. (DunKU). »Agence Havas« poroča o političnem položaju: Četverica min. predsednikov je nadaljevala poizkuse, da se reško vprašanje reši na podlagi režima, ki naj bi bil sličen onemu, ki so ga sprejeli za saarsko kotljino. Petorica ministrov veseli za zunanje stvari se je v petek popoldne pečala z določitvijo mej Nemške Avstrije. Določili so mejo proti čehoslovaški republiki, določitev mej proti jugoslovanskemu kraljestvu pa so na zahtevo Italije izročili komisiji za jugoslovanska vprašanja pod predsedstvom Tardieuja, ki se je sestala v petek popoldne.

„Pa ste li res bolan ali se samo delate bolnega?“

„Jaz sam prav ne vem. Nekateri me smatrajo bolnim, drugi zopet prebrisanim. Godi se mi izvrstno in ne želim si ničesar. Tu so dobri ljudje in dajo mi živež pa jesti zraven.“

„Kaj pa? Ali pijete tudi kaj?“

„Takole jel! Na živež in jed dam največ, piti pa moram vsak dan!“

„Zakaj pa se ne lotite kakega drugega dela? Pastirji so pri nas otroci!“

„Saj kot otrok sem bil tudi pastir, pa menda sem bil že takrat prismojen!“

Pri Boštjanu sem služil in preganjal njegove sivke in rujavke iz kraja v kraj.

Vedno sem bolj lačne prignal s paše kot sem jih gnal na pašo. Kadar so najbolj mubile travo, mi je šinilo v glavo in nalovil sem nadležnih muh ter brenceljev in jih vtikal živini v uho toliko časa, da je začela otresati z glavo, zavila rep kvišku in bežljala domov. Jaz pa sem prav žalosten in nedolžen letal za njo.

„Živina se noče pasti!“ sem potožil Boštjanu in dovolil mi je, da sem jo segnal v hleve, potem pa skakal z drugimi otroci po vasi.

Prav prijetno se mi je godilo in morda bi še danes služil pri Boštjanu, da nisem napravil enkrat kar dveh neumnosti skupaj.

Vedno sem nosil ene hlače, katere so bile

LDU Pariz, 11. maja (Brezžično). Svet petorice je v soboto dopoldne nadaljeval razpravo glede mej Nemške Avstrije. Razprava, ki se je tikala v glavnem italijansko-nemške meje na Koroškem, se je popoldne nadaljevala. Jugoslovanska teritorijalna komisija, ki je zopet pričela z delom, je v petek zvečer in soboto dopoldne imela nujne seje.

Londonska pogodba ne velja več. LDU Brno, 11. maja (ČTU) Poročevalec lista »Lidove Noviny« je imel razgovor z jugoslovanskim ministrom za zunanje stvari dr. Trumbićem za odsotnosti italijanske mirovne delegacije iz Pariza, v katerem mu je minister med drugim dejal: Ministrski predsednik Clemenceau je izjavil, da je statut o zvezi narodov bil soglasno sprejet v obliki, kakor jo je predlagal predsednik Wilson. Ta statut ne vsebuje nobenega pridržka glede soglašanja Italije. Torej je bila podlaga za ligo narodov podana brez udeležbe Italije. Dejstvo, da je bil že sedaj sprejet končni statut zveze narodov s členom X., po katerem se člani te zveze med seboj čislajo in

že tako zakrpane in blatne, da me je bilo kar sram pred drugimi otroci.

Nekoč pa mi pade v glavo, da bi si jih opral na paši. In res!

Skrivaj sem vzel velik lončen pisker ter se podal na pašo. Za živino se nisem veliko zmenil, pač pa sem na tratnici zakuril, stlačil hlače v lonec in vлил nanje korec vode ter pristavil pisker k ognju. Mesto da bi pogledal zdaj za živino ali vsaj pazil na lonec in hlače, sem se v sami srajci prekucoval po zeleni tratini.

Ko sem imel te igre dovolj, se ozrem proti ognju, a bilo je že prepózno.

Lonec se je od prebude vročine zdrobil in hlače so bile v najhujšem plamenu. Ko priletim do ognja, že ni bilo drugega kot dva železna gumba, ki sta nekdanj nosila moje nesrečne hlače. Žalostno sem se oziral zdaj po lončenih drobcih, zdaj po preostalih gumbih, zdaj zopet po nenasičnem ognju. — Kaj naj počnem sedaj?

Živine ni bilo nikjer in jaz sem bil v sami srajci — Srtil sem se v grmovje in čakal večera. V mraku se splazim domov in zlezem pod streho. Domači so me klicali okrog ogle, a jaz se jim nisem odzval. Brez večerje sem zadremal na svsih.

Proti jutru pa zlezem doli in grem na vrt, kjer so visele na fižolovi gredi raztrgane Boštjanove hlače za strašilo. Snamem jih s palice

si medsebojno jamčijo za celokupnost in neodvisnosti državnega ozemlja, je za nas dokaz, da obstoja trdna volja, izpolniti opravičene zahteve jugoslovanskega naroda. Predsednik Wilson je koj od začetka obrazložil svoj jasen program glede jadranskega vprašanja. Wilson je tudi odločen nasprotnik »tujega nadgospodstva« Italije v Istri in Dalmaciji. To stališče zavzema tudi še danes. Londonski pakt ne obstoja več, 1. ker Avstrije ni več, proti kateri je bila ta pogodba naperjena, in 2. ker ga je Italija tudi že sama opustila s tem, da zahteva Reko, ki jo londonska pogodba prisoja Hrvatski. Anglija in Francija sta izjavili Italiji, da bosta izpolnili dolžnosti, ki izvirajo za nji iz londonske pogodbe. To pomeni, da Italija ne dobi Reke.

Pogajanja z Nemško Avstrijo. LDU. Ženeva, 10. maja. (ČTU). Kakor javljajo iz Pariza, se bodo vršila pogajanja z Nemško Avstrijo na temelju načrta, ki ga je izdelal svet četvorice in ki temeljito obravnava vsa vprašanja, nastala vsled razsula avstroogrške monarhije. Poudarja se, da se bodo zavezniki posvetovali predvsem o onih zadevah Nemške Avstrije, ki se neposredno tičejo mlade republike, da pa bo sicer neobhodno potrebno obravnavati o mnogoštevilnih problemih, zlasti onih finančnega in gospodarskega značaja, vzajemno z zastopniki vseh na ozemlju nekdanje monarhije nastalih nacionalnih držav. Končno pripominjajo, da ententa v nasprotju s stališčem Nemčije omenjeni načrt ne smatra za določen elaborat, nego za delovni program, ki naj bo še predmet pogajanj.

Protičeski izgredi na Dunaju. LDU. Dunaj, 11. maja. (ČTU). Danes dopoldne so bili na Dunaju trije veliki ljudski shodi, kjer so vsi govorniki enodušno zahtevali, da se mora Nemška Avstrija združiti z Nemčijo. Po shodih so se udeležniki shodov zbrali v spredov, ki je krenil proti Živnostenski banki, kjer so se slišali klici, naperjeni proti čehoslovaški republiki. Nato so šli demonstrantje pred Lobkovicovo palačo, kjer so demonstrirali proti čehoslovaški republiki. Čuli so se tudi klici proti republiki, proti predsedniku dr. Masaryku, dr. Kramarju in celo proti na tako tragičen način ponosrečenemu vojnemu ministru Stefaniku.

Dnevne novice.

Vsi javni shodi so z naredbo notranjega ministristva začasno zabranjeni.

Cvetlični dan. Opozarjamo vse gospodične in gospode, ki sodelujejo pri cvetličnem dnevu, da se zanesljivo udeležijo zadnjega sestanka, ki se vrši v četrtek 15. t. m. ob pol 19. uri v mali dvorani Narodnega doma. — Odbor.

ter jih potegnem nase. Bile so mi predolge in preširoke, a počutil sem se srečnega samo, da sem bil v hlačah.

Ravno sem si jih dobro pripel in podvihal, pa stopi Boštjan z bičem v roki izza ogle. Nič ni rekel, samo bič je tako žvižgaje pel po mojih ohlapnih hlačnicah, da je bilo veselje!

Naposled sem dobil kos kruha in gnati sem moral živino na pašo. Dolgo časa sem jo prav pazljivo pasel, kar naenkrat me pa zopet piči muha in zakrivil sem ogenj.

Živinica se je pasla dalje, jaz pa sem se že vsega naveličal in hotel sem, da bi živina zbežljala domov, a nič jo ni kaj veselilo. Zato zgrabim goreč lub, zletim za rujavko in ga ji vtaknem pod rep. Živalico je spekle, stisnila je rep in jo v najhujšem diru ubrala domov. Njo je posnemala tudi ostala živina in kmalu je z menoj vred vse dirjalo proti domu.

Vesel sem bil tega uspeha, a ko se približam hlevom, vidim, kaj sem storil?

Ves h'ev je bil že v plamenu in Boštjan je kriče spravil živino iz njega. Zdaj mi ni kazalo drugega kot da jo pobrišem iz kraja. Razjarjenemu Boštjanu se nisem drznil pokazati pred oči in poiskal sem si drugo službo.

Tu mi gre zdaj dobro, zakaj ljudje mi dajo živež in hrano.

„Pa zdaj tudi uganjate še take prismo-darije?“

Grozodejstva na Koroškem. O kulturi govore tako rado Nemci. Bahajo se s svojim Goethejem, Schillerjem in drugimi, pozabljajo pa pri tem, da je nemški narod popolnoma nedolžen pri tem, če sta se slučajno v Nemčiji rodila oče in mati tega ali onega nemškega velmoža: In prepričani naj bodo Nemci, da bi Heine čisto drugače ošvrknil nemško kulturo, če bi videl, kaj so delali nemški vojaki in v vojaško suknjo oblečeni nemški visokošolci na Koroškem z našim slovenskim ljudstvom. Navajamo le par dejstev, ki so nepobitno dokazana. Nemške tolpe so vozile mrtve vojake proti Celovcu. Porezali so mrtvecem ušesa, nosove, iztaknili jim oči ter jih razmesarili po telesu in obrazu. Nekega mrtvega vojaka so pribili na zid, mu preparali trebuh, čreva pa ovili okoli trupla. Groza obhaja človeka, ko to sliši. Turki in Huni so bili kavaleriji nasproti tem divjakom. In če so res odpeljali nekaj črnih kolonialnih čet na Koroško, tedaj je to popolnoma umestno, kajti čisto gotovo je, da ti črni daleko nadkriljujejo one roparske tolpe v civilizaciji.

I versteh nix bindisch, mi je odgovoril pisar, ki vodi zapisnik pri cepljenju proti kozam v ljudski šoli št. 4. Kdo nastavlja tam take ljudi?

Značilno. Z Dunaja, Gradca, Leobna in drugih mest se je odpeljalo več sto nemških visokošolcev na koroško fronto. Očividec, ki je videl te transporte v Gradcu, nam je pravil, da je samo v Gradcu vstopilo več nego dvesto nemških visokošolcev. Toda slučaj je hotel, da so te kulturonosce dali v živinske vozove, morda hote, morda nehote. Jeza je bila velika, in visokošolci so godrnjali. Menda je bil pa službujoči uradnik pameten človek, ki pozna značaj nemških visokošolcev ter odkazal živinam v človeški podobi živinske vozove. Da se ni motil v svojem naziranju, so potrdili dogodki na Koroškem, kjer so se ravno ti nemški visokošolci obnašali ne kot naša domača živina, ki je trezna in obzirna, marveč kot najbesnejše zverine.

Česa nam treba? So pri nas ljudje, ki mislijo, da je v naši mladi državi zavlada taka svoboda, ki pozna le pravice, dolžnosti pa ne. Živeti hočejo kakor ptice pod nebom, ki ne sejejo in ne žanjejo, žive pa le. Vsako odredbo države smatrajo kot sekuro, s katero se hoče državljanom kratiti njihov mir. Nismo v deželi Koromandiji, kjer ni davkov in ne vojakov, kjer ni dela in ne skrbi. Pač pa smo podobni mlademu gospodarju, ki je pripeljal svojo nevesto na svoj dom, na svoje novo posestvo, ki si ga mora še le pravzaprav ustvariti. In če je gospodar skrben in marljiv, če ve, da mora delati za svoje potomce, za svoj rod, ne pojde že prvi dan v gostilno ter jel

„Takah ne več, ker nisem več otrok! Uganjam pa druge norosti, katere imajo pa menda ljudje radi.“

„Glejte! Pri vojakihi bi Vas tudi imeli radi, ker tamkaj tudi ljubijo burke.“

„Vi že ne preveč, kakor se Vam yidi! Menda bi tudi raje bili v mojih capah kot pa v vojaški obleki?“

„Danes že, a vedno ne! Pod Malo Učko moram priti, toda sam ne vem, kje sem in kod moram hoditi?“

„Ojej! Zašli ste čez polovico poti! Najbolje je, da greste tu doli v dolino ter ondi prenočite, jutri pa jo uberete po glavni cesti nazaj, dokler ne pridete do stranske poti.“

„Jure, jaz Vam ne verujem! Hodim že cel dan in moj cilj ne more biti več daleč.“

„Zdaj je pa daleč! Servus gospod!“ se zakrohota pastir in se skrije v grmovje.

Klical sem ga nazaj, ker bi rad še kaj zvedel od njega, toda on je šel dalje po gozdu in pel s svojim robotim glasom: „Lepšega žita ni kot so konoplje . . .“

„Blaženi norci!“ sem si mislil. „Ako nas bodo še kaj dolgo poganjali po svetu, postanemo itak vsi bedaki.“

Solnce je jelo zgubljati svojo vročino in svetlobo in prihajala je zopet burja do veljave. Ker brez plašča ne bi mogel tako varno letiti po zraku, sem zapustil gozd in jo po pastirjevem nasvetu peš mahnil v dolino.

popivati od veselja, da ima v zadolženi hiši mlado, ljubljeno nevesto. Pač pa bo vzel motiko in plug v roke ter oral in oral, da zaseje dobro seme, ki mu bo rodilo stoteren sad. In kot dober gospodar tudi ne bo gledal, da bodo njegove dekline in njegovi hlapci s klobukom postrani in roke v žepu zvižgali okoli hiše. Strogo bo gledal na red ter odpodil vsakega delavca, ki se ne bo pokoril njegovim ukazom. In če naša država strogo postopa, če se poslužuje najstrožjih sredstev, da ohrani red ni mir v državi, da zasigura obstoj v državi, ne greši s tem proti načelom demokracije, marveč edinole v prid države, to se pravi v prid državljanov, ki tvorijo to državo. Mi imamo vse polno destruktivnih elementov, ki so prežeti lenobe in pa sovražnosti do naše države. In če naša vlada ne bo pokazala trde pesti, tedaj si s tem daje ubožno spričevalo, ki je ne usposoblja, da bi vodila krmilo naši mladi državi. Ni bilo države na svetu in je tudi ne bo, ki bi dopustila, da bi se živelo brez postav. Postave so pa za to, da se jih izpolnjuje. Kdor jih pa ne izpolnjuje, greši in je vreden kazni. Zatorej je le v interesu vsakega pravega Jugoslavana, da uvidi, da mora vlada, posebno če ji je poverjeno vodstvo mlade, še niti ne v povojih se nahajajoče države, da svojemu demokratizmu primeša tudi nekoliko zdravega absolutizma.

Ljubezen do avstrijske uniforme še menda zmiraj čuti neki mlad gospodič gimnazijec. Če si gospodič iz dunajskega Terezjanskega zavoda ne more nabaviti druge obleke, mu lahko preskrbijo dobri ljudje s svojimi pičlimi dohodki njegovemu stanu primerno obleko.

V Celovcu so zaprli našega vladnega zastopnika. Kakor smo včeraj na kratko poročali med telefonskimi poročili, so v Celovcu aretirali in internirali poverjenika pri koroški deželni vladi, dr. Janka Hočevarja. To je tako kršenje mednarodnega prava, da si hujšega sploh ne moremo predstavljati. In mi zahtevamo, da se nam da zadoščenje. Ne samo, da se dr. Janko Hočevar izpusti, marveč se mora zadeva tudi še na drugi način urediti. Po Mariboru hodi mnogo Nemcev in nemškutarjev, ki jim ni drugega mar, nego da hujskajo proti naši državi ter skušajo zapeljati naše vojake k nepostavnim korakom. Mi ravno ne zahtevamo, da se te ljudi zapre, marveč da se jim da svoboda, toda v — Nemški Avstriji.

Nov notar v Mariboru. Pisarno odstavljene nemškega notarja Wiesthalerja je prevzel slovenski notar Franjo Krisper.

Javno cepljenje. V sredo 14. in četrtek 15. maja se napovedano cepljenje v deški ljudski šoli IV na vežbališču ne bo vršilo, pač pa se bo s cepljenjem na istem prostoru nadaljevalo v petek dne 16. maja. Vendar pa se bodo spričevala o cepljenju omenjena dva dneva (sreda in četrtek) počeni ob 17. uri popoldne razdeljevala.

Amerikanska pomožna akcija za prehrano revnih otrok v Sloveniji. Iz uradnega vira poročajo: Kakor po drugih pokrajinah našega kraljestva, namerava amerikanska mislija za prehrano tudi v Sloveniji uvesti akcijo v svrhu izboljšanja prehrane revnih otrok. V poštev pridejo otroci do 14. leta. Dobavil bo se sladkor, kakao, kondenzirano mleko, riž. V poštev pridejo mesta ozir. kraji Ljubljana, Maribor, Jesenice, Ptuj in Celje s predmestji, dalje Zagorje, Trbovlje in Hrastnik. Pošiljatev za prvi mesec je že v Trstu in pride tekom prihodnjih dni v Ljubljano. Živila prevzame žitni zavod in jih razdeli po ključu. Naša vlada namerava akcijo nadaljevati tudi pozneje, ko bo izostala ameriška pomoč.

Dobava mesa oziroma klayne živine za vse mariborske čete se bo oddala civilnim osebam. Vsi mesarji oziroma trgovci z živino naj vpošljejo tozadevne ponudbe, ki naj vsebujejo cene in pogoje za oddajo, intendanci štajerskega obmejnega poveljstva v Mariboru.

Društvo jugoslovanskih poštinih uslužbencev. Na ustanovnem občnem zboru si je izvolilo »Društvo jugoslovanskih poštinih uslužbencev« dne 6. maja 1919 sledeče od-

bornike: predsednik Šiško Hinko, oficial; podpredsedniki: 1. Bavcon Andrej, poduradnik; 2. Megličeva Roza, aspirantka, 3. Šetina Julij, pristav. Tajnik: Tiefengruber Karol, nadoficijal, podtajniki: 1. Fajgelj Ludovik, asistent, 2. Novakova Nuša, oficijantka, 3. Bezovnik Fran, poduradnik, blagajnik: asistent Maier, namestnica Radoličeva Herma, računovodja: Brumec Fran, aspirant in odborniki brez funkcij. Nadzorstvo: Selivčič Alojzij, poduradnik, Slavec Ivan, pristav, Černjač Iva, aspirantka, Ledinek Dragotin, odpravnik, Maroh Julija, poštarica. Pregledniki računov: Novak Jakob, kontrolor, Skuhala Jakob, poduradnik in namestnika Škerlovnik Franja, aspirantka, Bauman Vincenc, sluga.

Šahovski klub. Pozivamo vse prijatelje šahovske igre, da se v četrtek, 15. t. m. ob 20. zvečer sestaneju v kavarni »Theresienhof-u« v svrhu dogovora; klub bo gojil teorijo igre, prirejal turnirje, s čimer se bo razširilo znanje te najlepše svetovne igre. Sestanek se vrši v stranski sobani.

Izvoz vina, tako piše »Ptujski list«, v Nemško-Avstrijo je še vedno prepovedan. Cela vinska trgovina je pri nas vsled tega že mesece ustavljena. Našim vinskim trgovcem preti katastrofa! Kakor hitro se namreč prične dovoz vina v Nemško Avstrijo iz Italije, bo Nemška Avstrija poplavljenjena z italijanskim vinom, ki bo zelo poceni. Naši trgovci pa, ki imajo v rokah vino po visoki ceni, ga ne bodo mogli oddati, ali pa jim preti velikanska izguba. Sicer nimamo nič proti temu, ako bomo tudi mi že pili enkrat cenejše vino. Pa nekaj je prav čudno! Naši trgovci ne dobe in ne dobe dovoljenja za izvoz vina, inozemskim trgovcem pa se izvoz dovoljuje. Tako kupuje neki trgovec iz Gradca pri nas vino in ga pošilja vagon za vagonom v Nemško Avstrijo. Pravi, da ima izvozno dovoljenje iz Belgrada! Naši trgovci se za taka dovoljenja zamažujejo. Kako pa naj plačujejo davek, ako ne morejo prodati? Ali sme imeti dobiček le trgovec iz Nemške Avstrije, ne pa naš človek?

Vlomilci. Aretirali so 10letnega Mihaela Šunko iz Kamnice, 21letnega Henrika Megliča iz Cerkovc in 19letnega Franca Pergerja s Pobrežja, ker so v Augasse št. 5 vlomili v kovčeg Roze Vutolen ter odnesli mnogo perila v vrednosti 1975 kron. Nekaj blaga so dobili pri njih.

Zastavice vsakovrstne v veliki izbiri pri tvrdki V. Weixl, Glavni trg 22.

Krompir v vsaki množini prodaja občinski gospodarski urad samo na Mestnem trgu št. 9, dokler zaloga traja, po 80 v za kg.

Vžigalice so prispele in se dobivajo v Mestni prodajalni po 1 škatljica na osebo in teden. Predložiti se ima nakupovalna izkaznica.

Uboga hroma vdova se prav srčno zahvaljuje za milodare in prosi še nadaljne podpore.

Cenjene naročnike

prosimo, da takoj pošljejo naročnino za mesec maj, ker bi bili sicer primorani pošiljanje lista ustaviti.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Koroška fronta.

LDU. Ljubljana, 13. maja 1919. Ljubljanski dopisni urad poroča iz uradnega vira: Dne 13. t. m. dopoldne južno od Sp. Dravograda so se danes zjutraj razvneli novi boji, pri katerih je sodelovalo obojestransko topništvo. V splošnem položaj neizpremenjen.

Nemškoavstrijska delegacija odpotovala v Pariz.

LDU. Dunaj, 12. maja 1919. Nemškoavstrijska mirovna delegacija je pod vodstvom državnega kancelarja dr. Rennerja nocoj odpotovala v Pariz.

(Vsled nevihte je bil nadaljni telefonični pogovor prekinjen).

Naredba deželne vlade za Slovenijo

s katero se odredajo prijave in označba vseh avtomobilov in motociklov na ozemlju Slovenije.

§ 1.

Vsak avtomobil in motocikel brez ozira na vrsto in rabnost mora biti najpozneje do dne 30. aprila 1919. prijavljen avtoreferatu deželne vlade za Slovenijo, ki bo vodil evidenco vseh avtomobilov in motociklov na ozemlju Slovenije.

Prijave na tiskovinah, ki se dobivajo pri avtoreferatu, je kolkovati z 2 K; prijave državnih in vojaških oblasti so kolka proste.

§ 2.

Vsak avtomobil in motocikel dobi na podstavi prijave svojega lastnika evidenčno številko in tablico, ki mora biti pritrjena pri avtomobilih na sprednji steni pred šoferskim sedežem, pri motociklih pa na vezniku spretnih in zadnjih vilic.

§ 3.

Vsak avtomobil mora imeti spredaj in zadaj po dosedanjih predpisih (§ 32. naredbe bivšega avstrijskega ministerstva za notranje zadeve z dne 28. aprila 1910.) napravljeno in pritrjeno tablico s črkami „SI“ in evidenčno številko, ločeno od črk s kratko prečno črto.

Številke do 999 so arabske, tisoči se označujejo z rimskimi številkami; na primer: SI-905.

Za motocikel zadošča ena tablica s črkama „SI“ in z evidenčno številko, pritrjena, kakor je predpisano v § 32. citirane naredbe. Številko prideli avtoreferent, pričeni z eno, in sicer ločeno za avtomobile in motocikle.

§ 4.

Vsak lastnik avtomobila (motocikla) mora dokazati, da je bil avtomobil (motocikel) že pred dnem 28. oktobra 1918, njegova last, oziroma, da ni bil pred označenim dnevom last bivše avstro-ogrske vojne uprave.

V dvomljivih primerih avtoreferent ali njegov zastopnik izvrši ogled avtomobila (motocikla). Stroške trpi — če se izkaže, da so lastnikovi podatki pravilni — deželna vlada za Slovenijo, v nasprotnem primeru pa priglasitelj.

§ 5.

Vsak avtomobil, (motocikel) o katerem se danji lastnik ne bo mogel dokazati, kar zahteva § 4., bo smatral avtoreferent za demobilizacijsko blago in ga bo zaplenil.

§ 6.

Avtomobili (motocikli), ki prihajajo iz ostalih delov kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, potem iz tujih držav, ter ostanejo več nego 14 dni na ozemlju Slovenije, se morajo istotako prijaviti pri avtoreferentu deželne vlade; o tem dobe lastniki pismeno potrdilo, oziroma, če ostanejo trajno v Sloveniji, našo evidenčno številko.

§ 7.

Označba navedena v § 3., in evidenčna tablica (§ 2.) morata biti na vsakem avtomobilu (motociklu) najpozneje do dne 31. maja 1919. pritrjeni na predpisanem mestu, drugače se bo lastnik kaznoval z globo do 600 K, oziroma z zaporom do 6. tednov.

Mestni magistrat Maribor, dne 11. maja 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, I. r.

Zdravnik

dr. Ivan Raišp

ordinira vsak dan od 2.—4. ure popoldne
Vetrinjska ulica št. 12, Maribor
(preje dr. Terč). 3—2

Notarska pisarna.

Notarski namestnik prejšnjega notarja dra. H. Wiesthalerja je otvoril dne 12. maja t. l. svojo pisarno v prejšnjih prostorih notarijata v Mariboru

Tegetthoffova ulica št. 12

v prtiličju na desno.

Franjo Krišper
notarski namestnik.

Vreče, sodov in steklenice

kupita vsako množino Jerausch & Gerhold, Maribor, Stolni trg 2. 10—9

Pristno rdeče vino

se prodaja v steklenicah vsak dan od 2—6 ure

Kletarstvo Alwies, Maribor

Meljski hrib št. 63. 7—6

Za uvoz in izvoz

prevzamem blago vseh vrst, kakor žito, moko, milo itd. katero imam vedno v zalogi.

Cenj. tovarnam in podjetjem se priporočam kot tvrdka z la. referencami.

Import in Export
Ferdo Sert, Maribor

Koroška cesta 21.

Naznanilo.

P. n. zavarovancem sklada za vojaške vdove in sirote, pogodbeni družba Feniksa, stanujočim v političnih okrajih Brežice, Celje, Gornji grad, Konjice, Ljutomer, Maribor, Ptuj, Radgona, Slovenjigradec se javlja, da se zavarovalne premije vplačujejo pri

Ekspozituri v Mariboru, Sodnijska ulica 14

kot poslovalnici te družbe.

Premije naj se blagovolijo vpošiljati po poštni nakaznici in sicer do nastavitve krajevnih zastopnikov, kateri bodo potem izposlovali inkaso.

Vodstvo ekspoziture.

2—2

I. Mariborski bioskop

Tegetthoffova cesta.

Od srede 14. do 16. maja 1919

Velikanski spored!

Ana Petrovna

Drama v 4 dejanjih.

Srečnega srajca

Pravljica v 3 dejanjih.

V soboto, 17.—20. majnika:

Novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. in 20. uri, v nedeljah in praznikih ob 1/2. 15., 16., 18. in 20. uri zvečer.

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zgliase naj se v upravništvu „Mariborskega delavca“.

Prva slovenska kavarna!

Kavarna „Central“

v Mariboru, Gosposka ul. 21

(lastnik: Gjuro pl. Valjak)

se priporoča jugoslovanskemu občinstvu.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15,000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4,000.000 K

Poslovalnica avstrijske razredne loterije

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice, tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka sama.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predume na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje borzna naročila najkvalitetneje.